

Ülevaade Ida-Viru maakonna õiglase ülemineku platvormi esimesest kokkusaamisest

Hardi Murula, Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit



IVOL üldkogu 19.02.2020. otsusega nr 6 on moodustatud Ida-Viru maakonna õiglase ülemineku platvorm.

Platvormi roll on õiglase ülemineku arutelude ja kaasamise korraldamine.

Platvorm töötab läbi erinevad arvamused ning formuleerib ettepanekud õiglase ülemineku korraldamiseks, mis on sisendiks juhtkomisjonile ning protsessiga seotud strateegiadokumentide koostajatele riigi ja piirkonna tasandil.

Kaasatud 42 erinevat organisatsiooni (KOV-id, ministeeriumid, ametiühingud, keskkonnaorganisatsioonid, ettevõtjad, teadus- ja haridusasutused).

**Platvormi esimene kokkusaamine toimus 19.06.2020.
Kohtla-Järve Kultuurikeskuses ja ZOOM keskkonnas**

Osales 29 erineva organisatsiooni esindajad.

Arutusel oli:

Õiglase ülemineku strateegia koostamise protsessi
tutvustamine

Mis on **Õiglane Üleminek?**



Ida-Virumaa õiglane üleminek

Kohalike omavalitsuste vaade

Eesmärgid 2030

1. Elanikke mitte vähem kui 120 000 inimest
2. Tööhõive vähemalt 35 000
3. Keskmise palk 1 600 (üle Eesti keskmise, vähemalt 85% Tallinn/Harju keskmisest palgast)

Eesmärgid 2050

1. Toimuvad innovaatilised lahendused, mida on võimalik eksportida.
2. Tulevikuenergia tootmine.
3. Hea paik ettevõtluseks ja elamiseks (elanikkonna kasv)

Ida-Virumaa õiglase üleminek

Ettevõtjate vaade (VKG)

- Tunnistada, et meil ei ole häid lahendusi
- Analüüsida ning võtta seisukoht regulatsioonide osas, mis on kriitilised põlevkiviõli tootmisele kindluse andmiseks vähemalt aastani 2040-50
- Võtta seisukoht, milline kvoodipoliitika tagab õiglase ülemineku tempo
- Luu kompensatsioonimehhanism ettevõtjale kiirema väljumise puhuks
- Luu põhjused, et meelitada uut väärtust loov erakapital investeerima
- Mõista, et sotsiaalse iseloomuga investeeringud toetavad, kuid ei asenda väärtust loovaid investeeringuid

Ida-Virumaa õiglane üleminek

Keskkonnaühenduste vaade

- Keskkonnaorganisatsioonid kui üks osapooltest
- Maakondlik roheplaan (*Plaan G*) kui kõige “kliimakindlam”
- Mitte KAS, vaid MILLAL väljuda põlevkivi energeetikast?
- Suurem konkurentsivõime, õiglasem üleminek
- Eesti majanduse arengustsenaariumid 2035
- Näiteks: mahetoidu tootmine ja eksport Ida suunal, kohaliku taastuvenergia tootmine, kooperatiivid
- Aga: maailm muutub kiiresti



Ida-Virumaa õiglane üleminek

Ametiühingute vaade

- uued investeeringud põlevkivisektorisse, et tagada konkurentsivõime ja väiksem keskkonnamõju
- tööstust saab asendada tööstusega
- samaväärse palgatasemega uute töökohtade loomine

Riigisektori vaade

- uued kõrge lisandväärtusega töökohad
- (tuleviku)energiatootmine



Kokkusaamise kokkuvõtte:

- Üleminek saab olla õiglane ainult juhul, kui see toimub pikema aja jooksul ning kokku lepitud kava alusel;
- Ülemineku tegevuste peamine fookus peab olema ettevõtluse (kõrge lisandväärtusega ja kõrgema palgaga töökohtadega) ja elukeskkonna (transpordiühendused, kultuur, avalik ruum, teenused) arendamisel;
- Üleminek peab toimuma selliselt, et toimiva põlevkivisektori kõrvale tekkivad uued töökohad, mitte põlevkivi sektori sulgemise ja alles siis võimalike lahenduste leidmisega;
- Eesti suudab täita 2030 võetud kliimaeesmärgid ka töötava põlevkivisektoriga. Kehtivad eesmärgid ei ole mitmete osapoolte arvates mõistlik ennaktempos tõsta vaid pigem keskenduda 2050 kliimaneutraalsuse visiooni saavutamiseks vajalike lahenduste välja töötamisele. Keskkonnaühendused märkisid, et õiglase ülemineku kontekstis on oluline euroopa kliimapoliitikast ja rohepöördest mõjutatud inimeste ettenägelik aitamine ning sellest lähtudes vastupidava plaani koostamine;
- **Kõik osapooled leidsid ühiselt, et oluline on maakonna rahvaarvu vähenemise pidurdamine, selguse saavutamine põlevkivisektori tuleviku osas ning täna sektoris töötavate inimeste elatustaseme säilimine ka edaspidi.**



Täna tähelepanu eest!

